ОПШТИНА БАЧКИ ПЕТРОВАЦ

НАЦРТ

ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА ОБРАЗОВАЊЕ РОМА 2026 - 2030.

НОВЕМБАР 2025. ГОД.

С А Д Р Ж А Ј:

УВОД	3
РЕЗИМЕ	5
1. Постојеће стање и предуслови за израду ЛАП-а	6
1.1. Општи подаци о Општини Бачки Петровац 1.2. Становништво Општине Бачки Петровац	6
2. Демографски подаци Рома	12
3. Локална самоуправа и програми намењени Ромима	13
4. АНАЛИЗА ХОРИЗОНТАЛНИХ ТЕМА 4.1. Борба против циганизма и дискриминације	14
4.2. Сиромаштво и социјална искљученост	15
4.3. Партиципација	15
5. АНАЛИЗА СТАЊА ЦИЉНЕ ГРУПЕ И ЗАКЉУЧЦИ: 5.1. Становање	16
5.2. Социјална заштита	16
5.3. Запосленост	17
5.4. Образовање	18
5.5. Здравство	20
5.6. Култура	21
6. Механизми за примену, праћење и оцењивање ЛАП-а	22
6.1. План комуникације са јавношћу	23
7. ПРИОРИТЕТИ, ЦИЉЕВИ, МЕРЕ И АКТИВНОСТИ ЛАП	24-27
8. Акциони план за унапређење образовног статуса Рома у општини Бачки Петровац	28-41

ОПШТИНА БАЧКИ ПЕТРОВАЦ

У В О Д:

Општина Бачки Петровац је, у складу са актуелним процесима који воде ка инклузији свих рањивих група становништва, донела одлуку о покретању процеса израде Локалног Акционог Плана (ЛАП) за унапређење положаја Рома у општини. Један од основних разлога за то је стварање услова на локалном нивоу за бољу социјалну укљученост, као и за смањење сиромаштва и сузбијање дискриминације Рома и Ромкиња, односно стварање услова за пун приступ остваривању људских права лица ромске националности.

Ако се осврнемо у назад, Декада за инклузију Рома (у даљем тексту: Декада) 2005-2015. Године је прва међународна иницијатива у оквиру које су се Владе Централне и Југоисточне Европе обавезале да, у регионалним оквирима, делују на унапређивању социјално-економског статуса инклузији Рома.

Дванаест земаља које су учествовале у првој Декади Рома су: Албанија, Босна и Херцеговина, Бугарска, Хрватска, Чешка Република, Мађарска, Македонија, Црна Гора, Румунија, Србија, Словачка и Шпанија. Свака од ових земаља је развила национални Акциони план за Декаду који дефинише циљеве и индикаторе у приоритетним областима. Тринаеста земља, Словенија, имала је статус посматрача

Председници Влада земаља покретача иницијативе, прогласиле су Декаду 2. фебруара 2005. године у Софији у Бугарској, потписивањем декларације. Декадом је руководио Међународни управни одбор (МУО) кога су чинеле делегације земаља Декаде, састављене од по два представника држава учесница (национални координатор и стручњак) и једног представника ромских невладиних организација и представници међународних организација. Поред чланова и посматрача МУО, састанцима су присуствовали представници земаља који су желели да се придруже Декади.

Међународне партнерске организације које су подржавале Декаду су: Институт за отворено друштво, Светска банка, Европска комисија, Савет Европе, Програм за развој Уједињених Нација, УНИЦЕФ, ОЕБС. Стални секретаријат Декаде налази се у Будимпешти, а земље чланице се на годишњем нивоу смењују на месту председавајућег. И Србија је једно време председавала Декадом.

Циљеви Декаде су смањивање неприхватљивих разлика између Рома и осталог дела друштва, као и сузбијање дискриминације кроз израду и спровођење националних акционих планова у областима:

- Образовање
- Запошљавање
- Здравље
- Становање

Свака од Влада израдила је своје акционе планове за остварење циљева Декаде. Влада Републике Србије усвојила је акционе планове за Декаду инклузије Рома на седници одржаној 27.01.2005. године и то за све четири приоритетне области.

Касније, Влада Републике Србије је у априлу 2009. године усвојила Стратегију за унапређивање положаја Рома у Републици Србији, која поставља основе за унапређивање положаја Рома, смањење разлике између ромске популације и осталог становништва, као и идентификовање и примену мера афирмативне акције, нарочито у областима образовања, здравља, запошљавања и становања. Такође, у процесу придруживања заједници европских народа чија су начела изражена у **Националној стратегији земље за приступање Европској унији** „одлучније и ефикасније мере ради побољшања положаја Рома“ ће се предузимати ради досезања „одговарајућих стандарда у области становања, здравља, запошљавања, социјалне помоћи и образовања Рома“. Специфични циљеви које ЛАП-а поставља наслањају се и на друге стратешке документе земље и то:

- **Стратегију за смањење сиромаштва Републике Србије,** која кроз свој целокупан текст препознаје Роме као једну од најсиромашнијих категорија становништва, те подизање нивоа образовања Рома игра кључну улогу у борби против сиромаштва.
- **Национални план за децу у Републици Србији,** који у оквиру свог стратешког циља 3 на страни 38 предвиђа „посебне мере за упис, смањење осипања и повећање процента деце која завршавају школу из ромске националности“.
- **Националну стратегију за младе Републике Србије,** у којој се истиче: „Млади Роми упадљиво су мање обухваћени на свим нивоима школовања од њихових вршњака у општој популацији“ (стр 14), стога као један од основних стратешких циљева стратегија себи задаје: „Обезбеђивати остваривање права на једнаке шансе свих младих у друштву, а посебно младих који живе у тешким условима“(стр 6). Свој легислативни оквир ЛАП налази у:

- Универзалној декларацијом о правима човека Уједињених нација,
- Оквирној конвенцији за заштиту права националних мањина Савета Европе,
- Препоруци Парламентарне скупштине Савета европе бр. (2000)4 и образовању Рома у Европи
- Уставу Републике Србије,
- Закону о основама система образовања и васпитања РС,
- Закону о основним школама
- Законом о средњим школама.

Активности намењене увођењу асистената за образовање Рома у настави из овог акционог плана утемељене су у члану 117 **Закона о основама система образовања Републике Србије** који предвиђа педагошке асистенте у предшколском и основном образовању.

Генерално све мере из овог акционог плана које имају карактер тзв. „афирмативних мера“ односно „позитивне дискриминације“ своје легислативно утемељене имају у члану 3. **Повеље о људским и мањинским правима** која истиче „дозвољено је привремено увођење посебних мера које су неопходне за остварење равноправности,

потребне заштите и напретка за лица или групе лица која се налазе у неједнаком положају“, и у члану 16 **Закона о забрани дискриминације.**

Такође, тада су усвојени и **Национални акциони планови из 13 области**: из 4 приоритетне области су дорађени и ревидирани (образовање, запошљавање, услови становања, здравствена заштита), повратак по основу споразума о реадмисији, антидискриминативне мере, интерно расељена лица, култура, лична документа, медији и информисање, социјално осигурање и социјална заштита, специфичан положај жена, политичко учешће и представљање.

Канцеларија за људска и мањинска права Владе Републике Србије, у сарадњи са Фондацијом за отворено друштво - Београд израдила је прошле године (**2014.**) документ Полазна студије за нову **Стратегију за унапређивање положаја Рома у Републици Србији, усклађену са Стратегијом Европа 2020**. Одржане су серије консултативних састанака са локалним самоуправама широм земље и отворена су важна питања која се односе на потребе и проблеме припадника ромске националне мањине из перспективе наведених јединица локалне самоуправе, сагледан је степен имплементације мера актуелне Стратегије за унапређивање положаја Рома на локалном нивоу. Заједнички рад релевантних актера који се баве питањима инклузије Рома - организација цивилног друштва, државних и покрајинских органа и институција, независних институција и јединица локалне самоуправе је основ за израду Полазне студије, јер се тиме ствара могућност за свеобухватно сагледавање проблема и потреба ромске популације из различитих друштвених перспектива.

Канцеларија за људска и мањинска права врши стручне послове за потребе Владе и надлежних министарстава који се односе на: заштиту и унапређење људских и мањинских права; праћење усаглашености домаћих прописа са међународним уговорима и другим међународно-правним актима о људским и мањинским правима и иницирање измена домаћих прописа; општа питања положаја припадника националних мањина; праћење положаја припадника националних мањина које живе на територији Републике Србије и остваривања мањинских права; остваривање веза националних мањина са матичним државама.

На покрајинском нивоу ради **Канцеларија за инклузију Рома** при Покрајинском секретаријату за социјалну политику, демографију и равноправност полова, а на локалном нивоу у 23 општина и градова у Војводини раде локални координатори за ромска питања.

Такође, Влада Републике Србије конституисала је **Савет за унапређење положаја Рома и спровођење Декаде укључивања Рома**. Међу најзначајнијим областима рада Савета биће успостављање и креирање мултисекторске сарадње у

области интеграције Рома у Србији. Савет чине представници више министарстава, Канцеларије за људска права, као и ромских невладиних организација.

Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016-2025 била је усвојена 3.марта 2016. године, као наставак претходне Стратегије за унапређивање положаја Рома 2009-2015 године. Република Србија је донела Закон о планском систему 2018 године, којим се прописују форма, садржај и друге карактеристике планских докумената Републике Србије.

Република Србија се придружила Декларацији партнера Западног Балкана о интеграцији Рома и Ромкиња (Познањска декларација 2019. године), док је Европска унија усвојила Стратешки оквир за Роме до 2030. године.

Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог покренуло је иницијативу за ревизију **Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период спровођења стратегије од 2022-2030. године**. Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња је усаглашена на нивоу Стручне групе Координационог тела за унапређење положаја и социјално укључивање Рома и Ромкиња и праћења реализације истоимене стратегије. Стручну групу чине представници из 10 Минстарстава Републике Србије, Националног савета ромске националне мањине, Тима за социјално укључивање и смањење сиромаштва, Сталне конференције градова и општина, Републичког секретаријата за јавне политике и Платформе цивилног друштва.

Представник Платформе цивилног друштва у писању и буџетирању ове Стратегије била је и Данијела Богдановић један од оснивача Уније ромских студената Универзитета у Новом Саду, члан Европске Асоцијације ромских интелектуалаца, члан Савета за интеграцију Рома у АП Војводини и актуелни координатор Канцеларије за ромска питања Општине Бачки Петровац

Са циљем унапређивања положаја Рома у Општини Бачки Петровац, а у складу са препорукама Владе Републике Србије датим у Стратегији за унапређивање положаја Рома у Републици Србији, председник Општине Бачки Петровац је током октобра 2025 године именовао Председника комисије за процес израде локалног акционог плана за образовање Рома општине Бачки Петровац и формирана је радна група коју су чинили представници локалне самоуправе, предшколске установе и ромских невладиних организација. Стални сарадници и партнери ЛАП Образовање Рома су педагози из све 4 основне школе на територији Општине Бачки Петровац као и Центар за Социјални рад.

ОПШТИНА БАЧКИ ПЕТРОВАЦ

Чланови Радне групе за израду, имплементацију и мониторинг Локалног акционог плана за образовање Рома 2026-2030 године су:

1. Данијела Богдановић, мастер ецц.-координатор Канцеларије за ромска питања Општине Бачки Петровац- Председник,
2. Мирослав Нецић-представник НВО „Удружење Рома Бачки Петровац“– члан,
3. Ромео Михајловић – дипломирани економиста, наставник ромског језика – члан,
4. Богомирка Жагрић-виша с.с.,васпитачица у ПУ „Вчиелка“- члан,
5. Јан Чањи, средња с.с –члан,
6. Никола Прерадовић, средња с.с - члан

Задатак Радне групе је био да уради систематску и поуздану анализу потреба локалне заједнице и на основу тога предложе Скупштини општине Бачки Петровац доношење Локалног акционог плана за образовање Рома у општини Бачки Петровац за период 2026. – 2030. године.

Конкретне активности, као и динамика њихове реализације су детаљно дефинисане Радним планом припреме Локалног акционог плана за образовање, Рома у општини Бачки Петровац за период 2026. – 2030. године. техничке и теренске услуге Радне групе је обављао Мирослав Нецић председник Удружења Рома Бачки Петровац.

Посебну захвалност упућујемо Канцеларији за инклузију Рома Нови Сад на пруженој подршци приликом израде ЛАП-а. Представници Канцеларије су својим саветима и стручном експертизом допринели квалитету овог локалног акционог плана.

Општина Бачки Петровац кроз овај напор је показала да препознаје проблеме ромске популације, нарочито деце ромске националности и у складу с могућностима даје сваку врсту подршке и помоћи да се превазиђу или бар умање. Општина подржава напоре државе у вези са образовном и сваком другом инклузијом Рома.

Локални акциони план за унапређење образовања у општини Бачки Петровац је кључни документ којим ће се општина спремније укључити у реформе у области решавања проблема ромске популације, развити нове механизме сарадње између кључних актера и самим тим допринети побољшању квалитета живота Рома.

Акциони план је направљен према досадашњим искуствима, актуелним подацима и приоритетима, који су дефинисани у времену његовог доношења, <u>али у његовој реализацији могуће је мењати поједине сегменте и прилагођавати их потребама грађана, јер акциони план представља развојни документ и сходно томе могуће га је допуњавати и ревидирати током имплементације</u>.

Р Е З И М Е:

Основа за израду ЛАП-а за унапређење образовања Рома у општини Бачки Петровац су следећи документи:

- Стратегија за смањење сиромаштва,
- Јединствени акциони плана за унапређивање образовања Рома у Србији,
- Закона о основама система образовања и васпитања,
- **Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период спровођења стратегије од 2022-2030. године**

Општи циљ Локалног акционог плана за образовање Рома је унапређење образовног и инклузивног статуса Рома и Ромкиња у Бачки Петровац до 2025. године. Начела и циљеви који се желе постићи овим ЛАП-ом су:

- остваривање људских и мањинских права, права на једнакост, учешће, образовање, становање, рад, здравствену и социјалну заштиту
- укључивање и оснаживање које воде ка економском расту
- сузбијање друштвене искључености
- елиминисање друштвене неједнакости
- поштовање идентитета Рома и Ромкиња; промоција културе, историје, језика и др.

Овај документ дефинише правце деловања општине Бачки Петровац у области унапређења образовног и инклузивног статуса Рома, конкретне мере и активности којима би се побољшао садашњи неповољан положај Рома, као и јасне механизме помоћу којих се може пратити остваривање циљева. ЛАП је заснован на анализи стања положаја Рома у општини Бачки Петровац која је сачињена у оквиру Радне групе на основу прикупљених података кроз социјалне карте представника невладиних институција, теренског рада са ромским породицама, дугогодишњег рада и искустава свих представника ЛАП чланова. ЛАП се ослања на постојеће Стратегије и Акционе планове у Републици Србији, АП Војводини и општини Бачки Петровац које се односе на образовање и побољшање општег положаја Рома, као и на важне међународне конвенције и декларације

Општина Бачки Петровац има од 2010. године запослену прву Ромкињу у историји општине Бачки Петровац која ради на позицији пореског контролора и координатора за ромска питања у локалној пореској администрацији на неодређено радно време. У новембру 2022 године иста се распоређује у Одељење за привреду, урбанизам, комунално-стамбене и инспекцијске послове у Канцеларију за ромска питања општине Бачки Петровац, на радно место Координатора канцеларије за ромска питања у звању саветника.

Такође, као значајну информацију напомињемо да је овим гестом Општина Бачки Петровац показала спремност и отвореност за бригу о питањима Рома и Ромкиња.

1. ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ И ПРЕДУСЛОВИ ЗА ИЗРАДУ ЛАП-а

1.1. Општи подаци о Општини Бачки Петровац

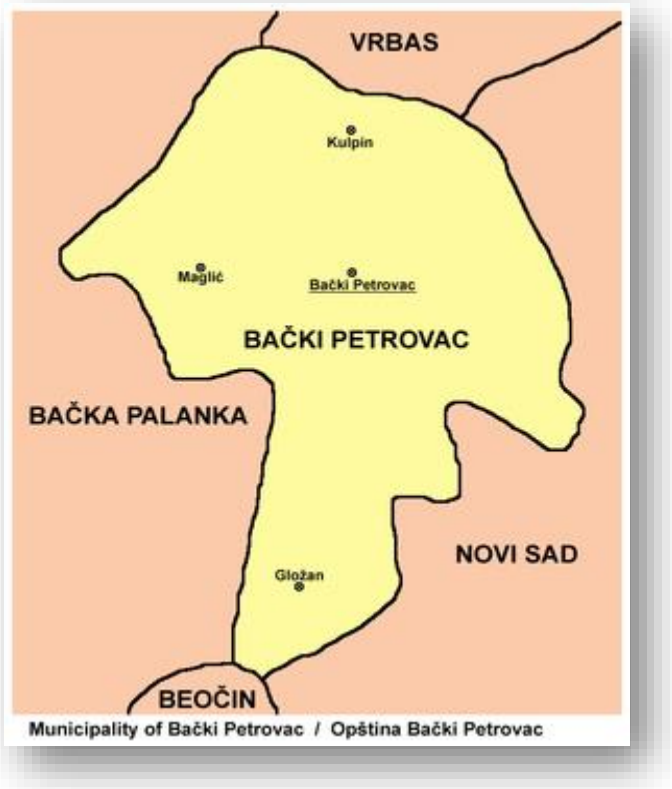

Општина Бачки Петровац налази се у делу јужне Бачке, на површини од 158 километара квадратних, на врло плодном земљишту између територија Нови Сад, Врбас и Бачка Паланка и општине Беочин у Срему, чију границу чини река Дунав. Општину Бачки Петровац сачињавају четири насеља, од којих је Бачки Петровац насеље градског карактера, док су остала сеоска насеља панонског типа: Кулпин, Гложан и Маглић.

Општина Бачки Петровац је најмања општина у Војводини. Такође се и са бројем насељених места убраја у групу најмањих општина, чине је четири насеља: Бачки Петровац као највеће и најразвијеније насељено место, затим Гложан, Кулпин и Маглић. Бачки Петровац као и Гложан претежно су настањена словачким становништвом, Кулпин такође има већину становништва словачке народности, Маглић који је првобитно био настањен Немцима после другог светског рата насељавају досељеници из разних крајева Југославије.

ОПШТИНА БАЧКИ ПЕТРОВАЦ

БАЧКИ ПЕТРОВАЦ **КУЛПИН** **МАГЛИЋ** **ГЛОЖАН**

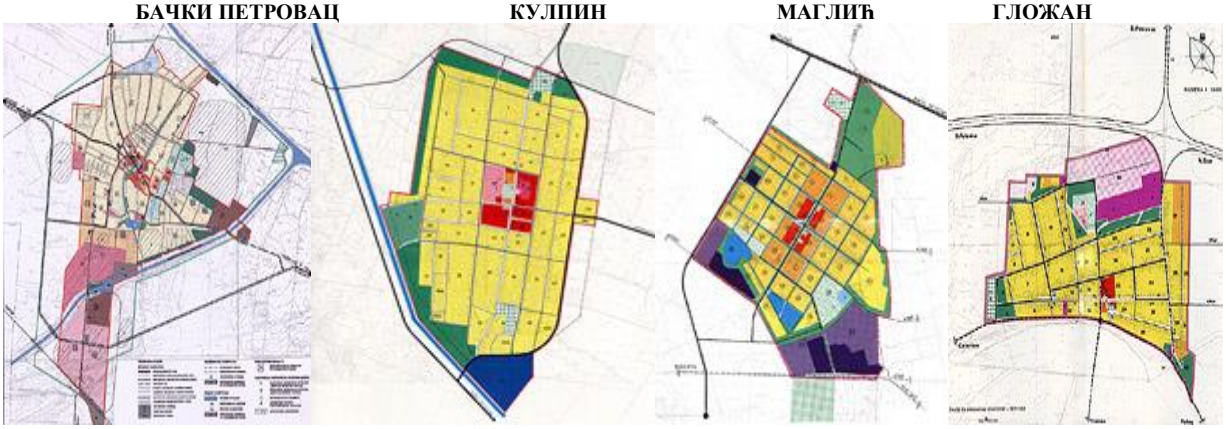

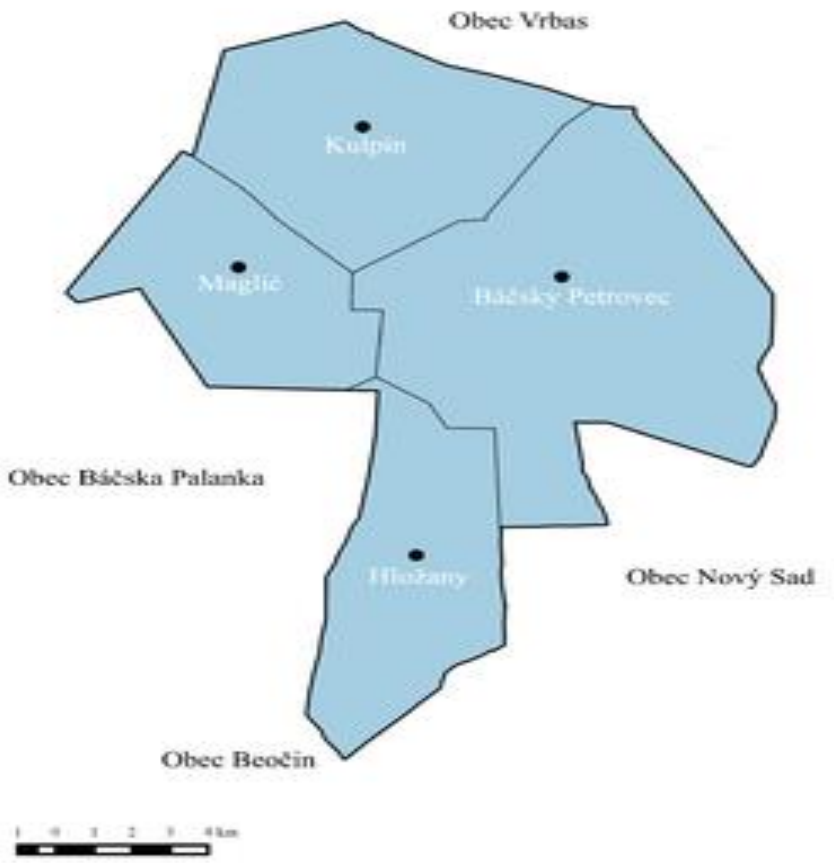

Према попису од 2022. године у Општини Бачки Петровац број становника износи **11.631** према званичним подацима Републичког Завода за Статистику.

3. Stanovništvo, domaćinstva i stanovi, prema Popisu 2022, po opštinama i gradovima

	Ukupno popisana lica	Broj stanovnika			Broj popisanih domaćinstava	Broj popisanih stanova
		broj popisanih stanovnika	dopuna iz administra-tivnih izvora	ukupan broj stanovnika		
REPUBLIKA SRBIJA	**6869504**	**6472570**	**218317**	**6690887**	**2520854**	**3628175**
SRBIJA – SEVER	**3447234**	**3303536**	**131383**	**3434919**	**1334776**	**1768888**
Beogradski region	**1668273**	**1597765**	**87798**	**1685563**	**652847**	**871245**
Beogradska oblast (Grad Beograd)	**1668273**	**1597765**	**87798**	**1685563**	**652847**	**871245**
Barajevo	26644	25825	779	26604	10101	18579
Voždovac	174826	165728	9347	175075	68184	89544
Vračar	54605	51610	4158	55768	24474	37556
Grocka	82736	80068	3367	83435	30322	46780
Zvezdara	170180	160555	11368	171923	70093	95785
Zemun	173607	168929	10439	179368	65746	82748
Lazarevac	55378	54242	1271	55513	19998	26425
Mladenovac	49569	47955	1065	49020	16853	24223
Novi Beograd	211020	200518	9294	209812	83919	101583
Obrenovac	69219	67046	2330	69376	24171	35094
Palilula	179219	170614	12058	182672	70557	91717
Rakovica	102654	99892	5029	104921	41224	48718
Savski venac	36562	33595	2836	36431	15825	24076
Sopot	19329	18663	583	19246	7224	15217
Stari grad	43650	40931	3781	44712	20269	31947
Surčin	45056	43889	1706	45595	15147	18868
Čukarica	174019	167705	8387	176092	68740	82385
Region Vojvodine	**1778961**	**1705771**	**43585**	**1749356**	**681929**	**897643**
Zapadnobačka oblast	**158748**	**153060**	**2943**	**156003**	**62873**	**81256**
Sombor	73062	70024	1497	71521	29299	38177
Apatin	24303	22989	394	23383	9904	13172
Kula	36270	35372	568	35940	13896	17305
Odžaci	25113	24675	484	25159	9774	12602
Južnobanatska oblast	**266210**	**255144**	**6720**	**261864**	**98183**	**132305**
Pančevo	115779	112471	3439	115910	43565	54589
Alibunar	17625	16929	351	17280	6420	9813
Bela Crkva	15748	14104	341	14445	5599	8891
Vršac	46880	44713	1259	45972	17171	24177
Kovačica	22510	21074	422	21496	8346	11053
Kovin	29036	27671	613	28284	10454	14722
Opovo	9489	9326	150	9476	3161	4070
Plandište	9143	8856	145	9001	3467	4990
Južnobačka oblast	**617178**	**589308**	**18146**	**607454**	**237695**	**308112**
Novi Sad	376012	354040	13081	367121	147588	194022
Bač	11811	11480	139	11619	4622	5936
Bačka Palanka	48587	47779	888	48667	18349	22267
Bački Petrovac	12074	11433	198	11631	4639	5789
Beočin	13852	13503	506	14009	5266	8618
Bečej	31082	30205	763	30968	12611	16379
Vrbas	36923	36123	834	36957	13294	15684

Преузето: https://publikacije.stat.gov.rs/G2022/HtmlL/G20221350.html 10.11.2025.

1.1. СТАНОВНИШТВО ОПШТИНЕ БАЧКИ ПЕТРОВАЦ

Табела 2. Становништво према националној припадности и полу, по општинама и градовима (наставак)

Регион Област *Град – општина*	Пол	Укупно *Total*	Срби *Serbs*	Албанци *Albanians*	Бошњаци *Bosniaks*	Бугари *Bulgarians*	Буњевци *Bunjevci*	Власи *Vlachs*	Горанци *Goranci*	Југословени *Yugoslavs*	Мађари *Hungarians*	Македонци *Macedonians*	Муслимани *Muslims*	Немци *Germans*
Бачки Петровац	С	11512	3227	24	1	-	-	1	-	91	75	7	9	10
	М	5738	1688	15	-	-	-	1	-	52	38	1	3	4
	Ж	5774	1539	9	1	-	-	-	-	39	37	6	6	6
Градска	С	5227	623	18	-	-	-	-	-	57	34	2	6	5
	М	2578	324	12	-	-	-	-	-	33	17	1	2	3
	Ж	2649	299	6	-	-	-	-	-	24	17	1	4	2
Остала	С	6285	2604	6	1	-	-	1	-	34	41	5	3	5
	М	3160	1364	3	-	-	-	1	-	19	21	-	1	1
	Ж	3125	1240	3	1	-	-	-	-	15	20	5	2	4

Роми *Roma people*	Румуни *Romanians*	Руси *Russians*	Русини *Ruthenians*	Словаци *Slovaks*	Словенци *Slovenians*	Українци *Ukrainians*	Хрвати *Croats*	Црногорци *Montenegrins*	Остали *Other*	Регионална припадност *Regional affiliation*	Нису се изјаснили *Did not declare*	Непознато *Unknown*	Sex	Region Area City – Municipality
119	-	9	14	6975	10	3	71	7	41	55	504	259	T	Bački Petrovac
61	-	2	10	3375	3	1	29	1	26	36	259	133	M	
58	-	7	4	3600	7	2	42	6	15	19	245	126	F	
38	-	2	9	3926	5	1	37	5	25	35	259	140	T	Urban
21	-	-	6	1889	2	-	19	1	14	24	133	77	M	
17	-	2	3	2037	3	1	18	4	11	11	126	63	F	
81	-	7	5	3049	5	2	34	2	16	20	245	119	T	Other

Преузето: https://publikacije.stat.gov.rs/G2023/PdfE/G20234001.pdf 10.11.2025.

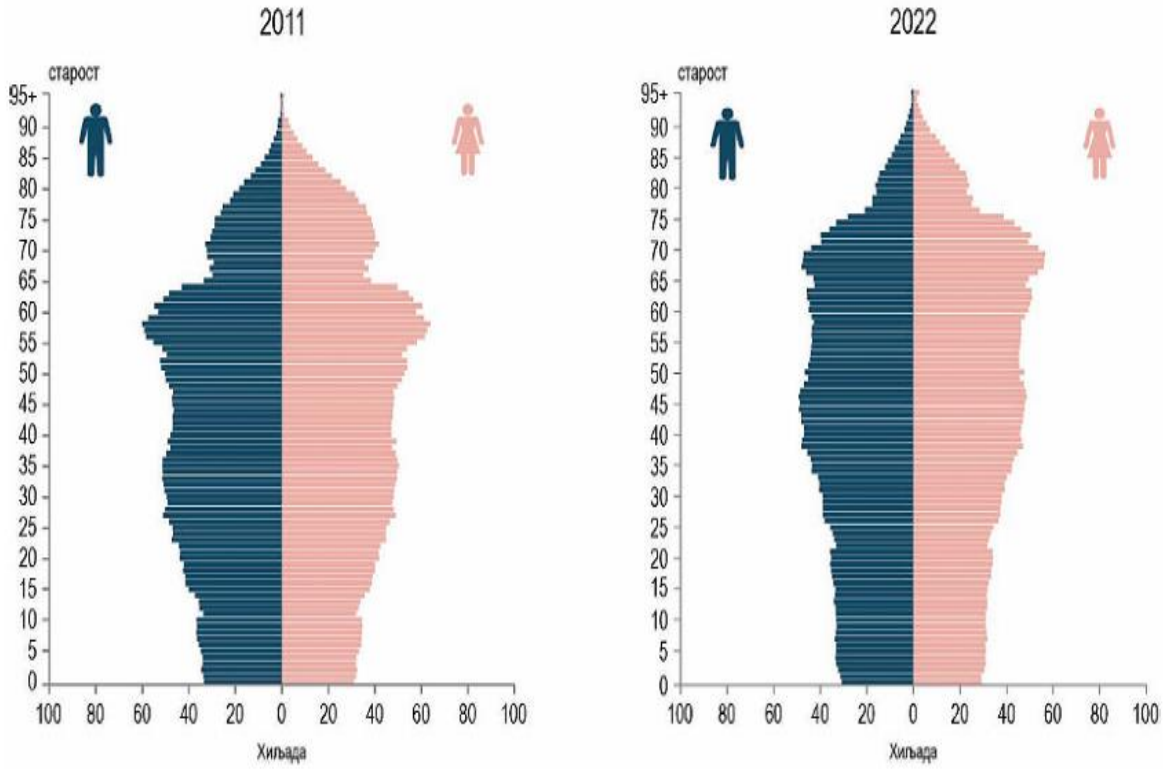

Stanovništvo prema starosti i polu

Преузтео: https://www.uzice.net/rezultati-popisa-2022-koliko-nas-je-manje/?script=lat 10.11.2025

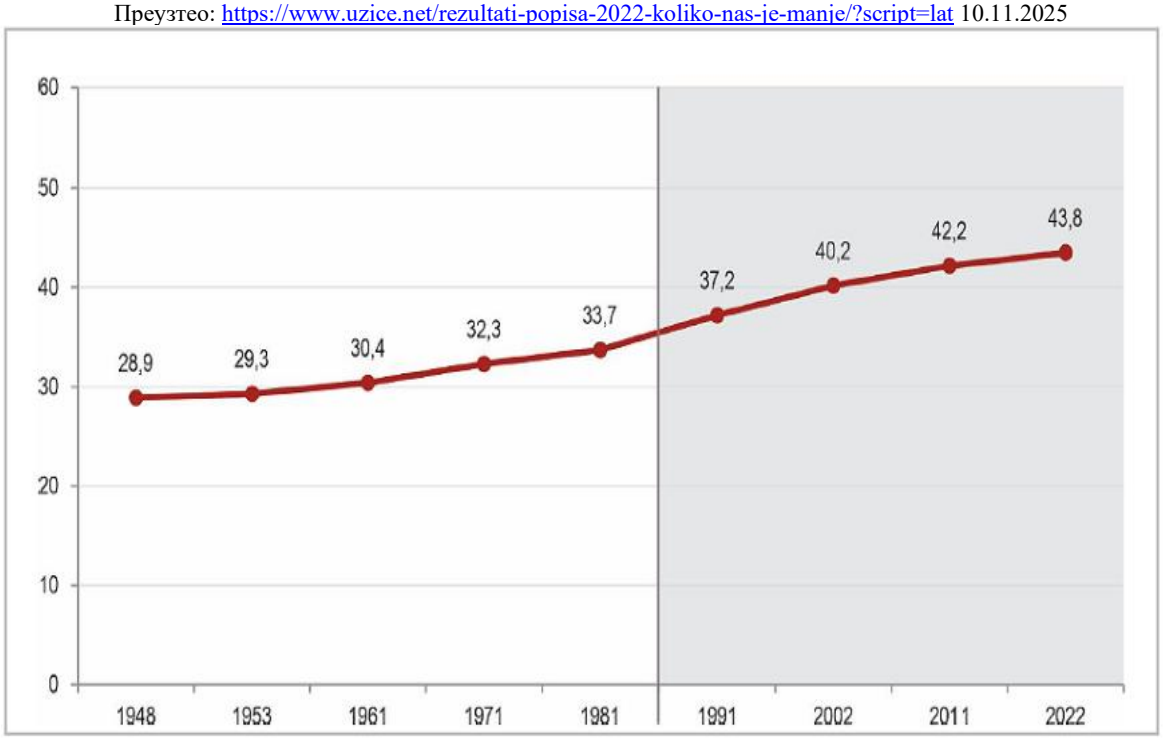

Prosečna starost stanovništva prema popisima od 1948. do 2022. godine

Карта 7. Удео Рома у укупном становништву општина и градова Републике Србије
Map 7. The share of Roma people in the total population of municipalities and cities of the Republic of Serbia

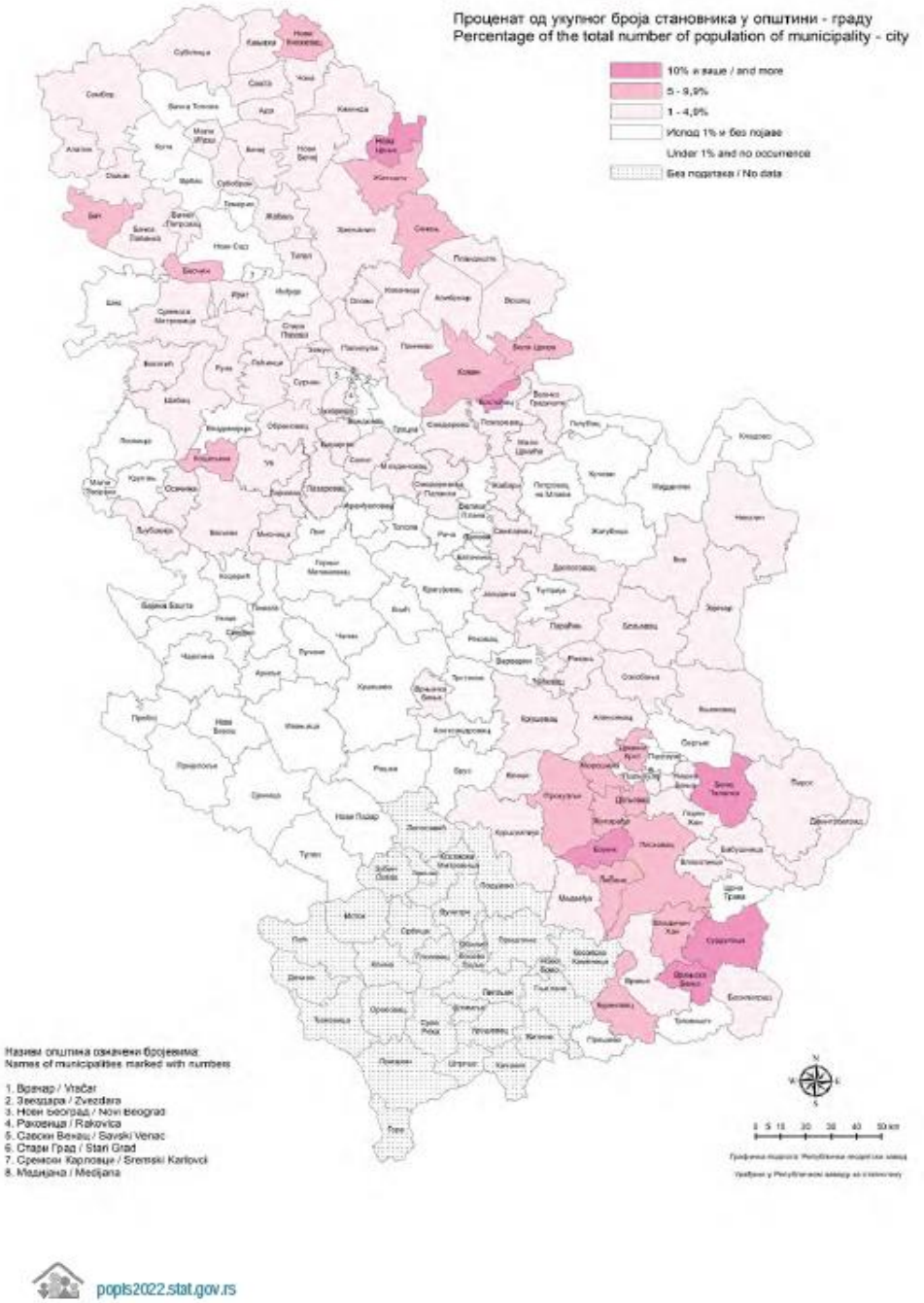

Преузето: https://gradsubotica.co.rs/rzs-objavio-rezultate-popisa-o-nacionalnoj-pripadnosti-stanovnika/ 10.11.2025.

2. Демографски подаци Рома у Општини Бачки Петровац

По последњем попису из 2022. године у општини Бачки Петровац у посебан бирачки списак ромске националне заједнице уписано је 119 припадника Рома, где се бележи пораст од 33 људи у односу на претходни попис из 2011 год. Узимајући у обзир чињеницу да је ово број само оних житеља општине Бачки Петровац који су се изјаснили као припадници ромске националне заједнице закључује се да је Рома знатно више.

Према подацима удружења „Чирикљи“ и Удружења Рома Бачки Петровац, број Рома који живе у општини Бачки Петровац чини цифра од **140 пунолетних Рома и Ромкиња из 60 породичних домаћинстав**а. Подаци су прикупљани на основу теренског рада и обилазака ромских породица. С обзиром на честу миграцију

становништва и са појачаном стопом морталитета тачан број Рома се мења, стога се сваке године планирају и раде базе социјалних карти коју спроводе представници обе невладине организације.

Проблем који се јавља међу самим Ромима је тај што се и добра већина Рома не изјашњавају као припадници ромске националне заједнице, њих 21 није хтело да се изјасни. Све већи је пораст мешовитих бракова, где се ромска популација меша са словачком, српском и осталима, чиме се и губи чиста припадност ромској националној заједници, јер свако има демократско право на изјашњавање о својој националној припадности.

У општини Бачки Петровац, у моменту писања овог стратешког документа, тренутно не живе избегла и интерно расељена лица као ни мигранти изјашњени као припадници ромске националности.

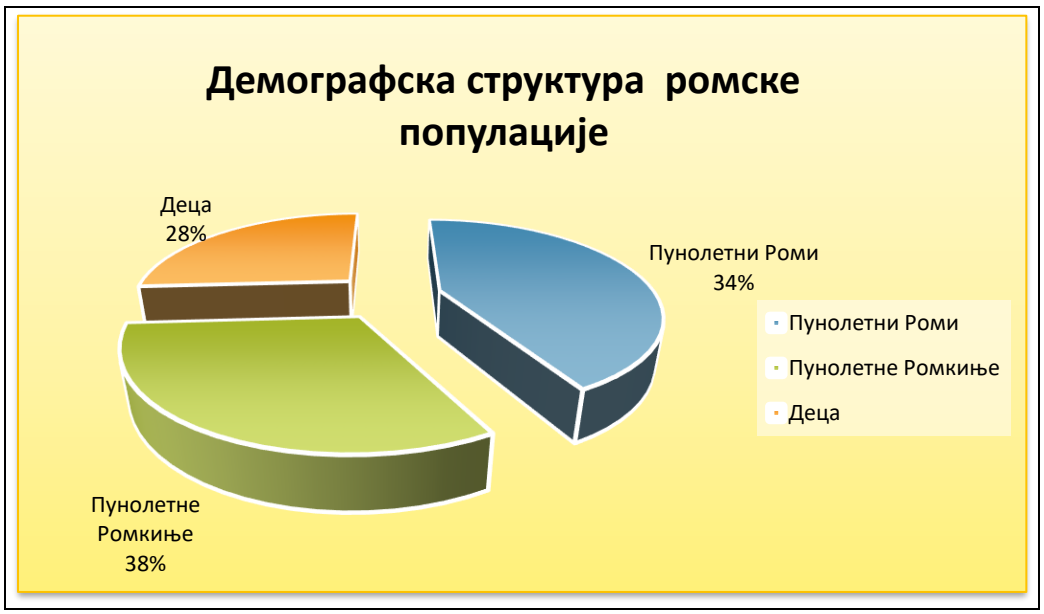

Извор: социјалне карте НВО „Чирикљи“ и Удружење Рома Бачки Петровац 2025

3. Локална самоуправа и програми намењени Ромима

Опредељење и циљ локалне самоуправе усмерени су ка развијању грађанског друштва и стварању услова и једнаких шанси за све грађане општине Бачки Петровац.

Настоји се да у свим културним, едукативним и образовним програмима равноправно узму учешће и Роми, јер је то најбољи начин инклузије и развијања осећаја припадности.

Локална самоуправа са посебним сензибилитетом прати укљученост Рома и настоји да Роми добију поруку прихватања и значаја.

Општина Бачки Петровац је била носилац великог и врло значајног пројекта „Образовна Инклузија Рома ДИЛС“ у сарадњи са осталим институцијама и невладином организацијом „Чирикљи”.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ И НАУКЕ
МИНИСТАРСТВО РАДА И СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ

ROMA EDUCATION FUND

DILS

ПРОЈЕКАТ
ПРУЖАЊЕ УНАПРЕЂЕНИХ УСЛУГА НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ

UDRUŽENJE „ČIRIKLJI" BAČKI PETROVAC

Овим пројектом подржана су ромска деца и родитељи у току школовања мотивисањем и унапређењем капацитета за успешан завршетак школовања. А после овог пројекта настављена је пракса писања и усвајања локалних акционих планова за образовање Рома. Овај локални акциони план за образовање Рома је четврти по реду до сада, а надамо се да ће их бити и у будућности.

4. АНАЛИЗА ХОРИЗОНТАЛНИХ ТЕМА

4.1 Борба против циганизма и дискриминације

[1]Циганизам - је специфична форма расизма, идеологија заснована на расној супериорности облик дехуманизације и институционалног расизма храњеног историјском дискриминацијом која је изражена, између осталог, насиљем, говором мржње, експлоатацијом, стигматизацијом и најочигледнијим врстама дискриминације. Ова врста расизма према особама или заједницама које су од стране појединца или група у друштву стигматизирани како „цигани“ није законски препозната и забрањена је Републици Србији. Анализе истраживања између осталог приказују да и 3 лична својства доминирају у перцепцији о дискриминацији а то су: сиромаштво, страначка припадност и национална и верска припадности. За остваривање равноправности Рома и Ромкиња потребно је да се унапреде мере борбе против циганизма-као облика расизма и дискриминације према Ромима и Ромкињама и да се осмисле политике интегративне мултикултуралности и интеркултуралног дијалога.

[1] Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у РС за период 2022-2030 стр.76

4.2. Сиромаштво и социјална искљученост

Према Извештају о урађеној Анализи дуготрајног сиромаштва, коју је реализовао Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва[2] у Републици Србији значајан део популације је у дуготрајном сиромаштву и он расте из године у годину. Република Србија заједно са Румунијом и Републиком Северном Македонијом има највеће стопе дуготрајног сиромаштва у државама Европе. Мере за смањење сиромаштва могу да обухвате следеће правце деловања:

- Бесплатне обуке за дефицитарна занимања
- Механизам усавршавања и преквалификације
- Прилагођено каријерно усавршавање итд.

4.3. Партиципација

Партиципација тј. учешће је веома важна тема која мора бити заступљена у свакој области друштвеног живота Рома и Ромкиња. У обликовању јавних послова, партиципација је предуслов који омогућава једнакост и укључивање, промовише демократско друштво и ефикасно управљање.

Учешће Рома и Ромкиња и њихово оснаживање за активну партиципацију, омогућава да се они укључе и да делују на нове начине у циљу социјалног укључивања. Потребно је осигурати да Роми и Ромкиње буду заступљени у политици и консултативним процесима.

Оснаживање и изградња капацитета Рома, цивилног друштва и јавних власти мора бити осигурана . изграђујући сарадњу и поверење између заинтересованих страна и између Рома и неромске заједнице.

[2] Анализа дуготрајног сиромаштва у Републици Србији.пдф (социјалноукључивање.гов.рс)

5. АНАЛИЗА СТАЊА ЦИЉНЕ ГРУПЕ И ЗАКЉУЧЦИ

5.1. Становање

У Општини Бачки Петровац не постоји типично издвојено ромско насеље, мада највећи број оних који се изјашњавају као Роми живи у делу насеља „Миков салаш“ и „Худобињац“, Ромско насеље у Бачком Петровцу потпуности је опремљено инфраструктурном мрежом (асфалтирани пут, гасна, водоводна, електрична, телефонска мрежа). У Бачком Петровцу ул.28 октобар у општинском власништву станује једна ромска породица, док у Бачком Петровцу у ул. Лава Толстоја бр.1 у општинском власништву станује још једна ромска породица. Стамбени објекти у општинском власништву нису реновирани, те је неопходна санација наведених објеката. У насељеном месту Гложан, Маглић и Кулпин такође постоји део насеља у којем претежно живи ромско становништво. **У Кулпину у ул. Фрушкогорска 9б је решен проблем асфалтираног пута као и инфраструктура и дугорочни проблем јавне расвете у 2025 год. Оваквим решавањем описаних проблема смо дошли управо и захваљујући претходном анализом и теренским обиласком породица.**

Ромске породице углавном користе скромне стамбене објекте које су у њиховом власништву, који су рађени етапно и дограђивани. Последњих година ситуација се убрзано мења, значајан је број оних који успевају да остваре оптималан стандард битан за услове становања.

Млађе породице опремају своја домаћинства савременим покућством и уређајима те настоје да простор буде уредан и у складу са потребама савремене породице.

5.2. СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

Социјална заштита јесте организована друштвена делатност од јавног интереса која се обавља у циљу оснаживања грађана за самосталан и продуктиван живот у заједници, као и спречавање настајања и отклањање последица социјалне искључености.

У последње време запажа се промена приступа Рома у односу на сопствену социјалну улогу, радно су активнији у сезонским пословима, негују и планирају породицу и настоје да школују децу. Брига о деци је на високом нивоу. Деца долазе у школу чиста, уредна и у складу са могућностима родитеља.

Центар за социјални рад општине Бачки Петровац има веома лепу сарадњу са ромским породицама и ромским невладиним организацијама.

Према евиденцији ЦЗР број евидентираних корисника Роми/киње услуга ЦЗР су:

- 53 - носиоци социјалних примања
- 15 - примаоци једнократне помоћи
- 18 - остала давања

5.3 Запосленост

Према подацима Националне службе за запошљавање значајан број Рома се води на евиденцији незапослених. Највећи део радно способних а незапослених грађана ромске националности ради на сезонским пословима у пољопривреди, као помоћни радници у грађевинарству и на сакупљању секундарних сировина. У последњих пар година млади Роми су запослени и у државним институцијама: у Дому Здравља Бачки Петровац -1 запослен Ром, у ОШ“ Јан Амос Коменски“ у Кулпину – запослен наставник ромског језика са елементима националне културе, у Општинској управи Општине Бачки Петровац-1 запослена Ромкиња, у Комуналном Предузећу ЈКП Комуналац Бачки Петровац - 6 запослених Рома. Велики број Рома и Ромкиња су запослени и у приваном предузећу Пепсико Марбо Продукт у Маглићу и предузећу Блокс Бачки Петровац.

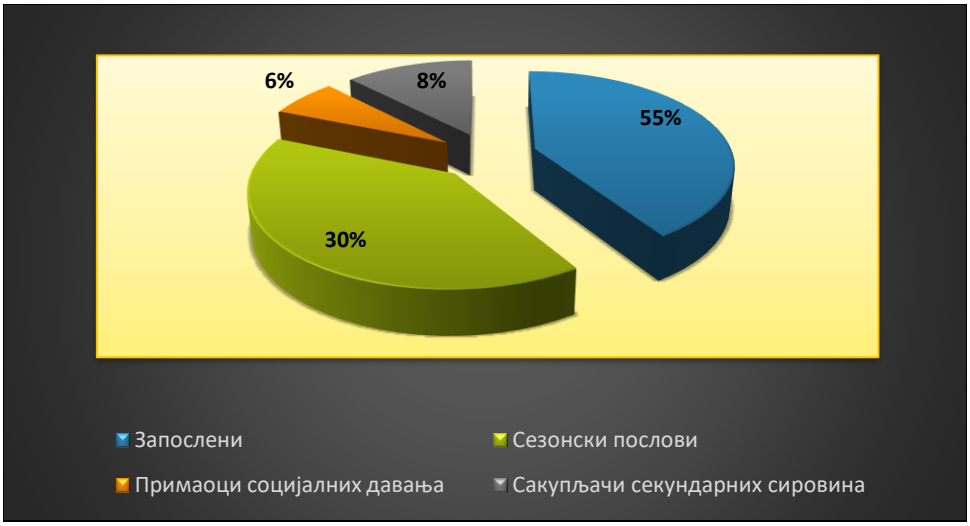

5.4. ОБРАЗОВАЊЕ

Образовање и васпитање се у општини Бачки Петровац одвија у оквиру предшколских и основношколских установа које се налазе у сва четири насељена места. А позната је и Гимназија "Јан Колар" која се налази у Бачком Петровцу са Домом ученика.

Основну школу, школске **2025/26 године**, похађа укупно 19 ученика ромске националности, и то у:

1. **ОШ „Јан Чајак" Бачки Петровац** 8 ученика
2. **ОШ „Јан Амос Коменски" Кулпин**:8 ученика
3. **ОШ „Јожеф Марчок Драгутин" Гложан**: 1 ученика
4. **ОШ "Жарко Зрењанин" Маглић**:2 ученика
5. **ПУ „Вчиелка"** за сва четири насељена места укупан број:0

Средњу школу похађа 16 ученика – 9 девојчице и 7 дечака, којима општина Бачки Петровац су финансира 50% месечне/аутобуске карте. Од прошле школске године имамо **20 завршених средњошколаца** који су запослени и који раде.

Приликом уписа у средње школе и факултете ученици користе мере афирмативне акције. Ове школске године 2025/26 мере афирмативне акције за упис у средње школе користило је 6 ученика, за упис на факултет 1 ученик, одобрене су 4 ученичке стипендије за ученике ромске националности Министарства просвете, науке и технолошког развоја.

Тренутно у Општини Бачки Петровац имамо 2 студената на факултету.

Дана 23.10.2023 у ОШ "Јан Амос Коменски" у Кулпину отпочео је први час ромског језика са елементима националне културе. На основу анкете путем које су се родитељи и деца изјаснили да желе да уче ромски језик са елементима националне културе, Министарство просвете је одобрило два одељења, које сачињавају ученици нижих разреда (од 1-4 разреда) укупно:5 ученика и ученици виших разреда (од 5-8) укупно: 7 ученика.

Наставник ромског језика је истакнути представник Канцеларије за инклузију Рома. Ромео Михајловић који је и наставник ромског језика, извео је значајан број генерација којима је предавао ромски језик са елементима националне културе у ОШ "Бранко Радичевић" у Шиду.

Комплетна вест на сајту: https://www.backipetrovac.rs/vesti/istorijski-dan-za-rome-sloboda-za-romski-jezik-posle-tri-veka-romi-ponovo-mogu-da-uce-maternji-jezik

Координаторка Канцеларије за ромска питања Данијела Богдановић је 13.02.2023 приликом посете ромске делегације добила и ***Захвалницу за „Учешће и допринос у програмима и мерама спровођења активности за унапређивање положаја припадника ромске националне заједнице у Бачком Петровцу“***. Овим признањем Општина Бачки Петровац је показала дуготрајан и вредан рад свих јавних установа, невладних организација у подршци и интеграцији ромског становништва.

Поред проблема са којима се у току школовања сусрећу ромска деца, подаци из школа са територије општине Бачки Петровац указују на релативно позитивну слику успешности у савладавању захтева основношколског образовања.

У општини Бачки Петровац у све 4 основне школе није запажена дискриминација ни сегрегација ромских ученика. Деца лепо напредују и редовно похађају школске часове. У ситуацији COVID 19. старији основношколци пратили су наставу ON-LINE због прописаних мера. Већина ученика је имала услове да прати он-лине наставу, а запажано је и да су родитељи доста издвајали времена како би деци помогли око праћења наставе и око домаћих задатака.

Обезбеђивање средстава за уџбенике, школских прибора, суфинансирање екскурзија, излета, месечних карти, средства за рад на едукацији школско образовних установа (семинари, тренинзи) за рад са родитељима ромских ученика на подизању свести о важности изјашњавања припадности националној заједници су од важности партиципирања у школско образовном процесу.

Општина Бачки Петровац током **2025/26** године је суфинансирала 50% финансијских средства за месечне аутобуске карте за ученике који путују ван територије Општине Бачки Петровац, средњошколци: 277, социјално-угрожени: 7 и основношколци:11 што у укупном броју износи: **295 ученика.**

<u>Активности које су спроведене од стране Канцеларије за ромска питања Општине Бачки Петровац током 2025 године су следеће</u>:

- Обезбеђивање уџбеника за ученике ромске националности за све 4 ОШ
- Организовање 8 априла међународног дана Рома
- Теренски обилазак ромских породица, подела хуманитарне помоћи, база података
- Одржавање трибине „Паметно и безбедно на интернету II“
- Организовање „Обуке о циганизму као облику расизма и дискриминације за послодавце и раднике“
- Организације две едукације и радионице на теме: “Развијање толеранције и уважавање личности“ и „Развој мога тела“.
- Реализација многобројних пројеката у области образовања и интеграције ромске популације („Школа документарног филма“, „Превентивном и планирањем до здраве породице“-пројекат финансиран од стране Министарства здравља, „Роми путевима мандале“, „Манифестација ромске културе“ пројекти финансирани од стране

Покрајинског секретаријата за образовање, прописе, управу и националне заједнице итд.

5.5. ЗДРАВСТВО

Област здравственог статуса припадника ромске националне заједнице је уређена. Сви поседују здравствене књижице, апсолутна је доступност здравствених установа. Роми на територији општине Бачки Петровац у сваком насељеном месту имају доступност месних амбуланти. Сва деца и одрасли имају здравствене књижице.

У општини Бачки Петровац немамо ангажовану здравствену медијаторку, због малог бројчаног стања Рома на територији општине Бачки Петровац.

У Дому Здравља Бачки Петровац имамо једног запосленог Рома који је доктор опште праксе, који је вредно радио и помагао ромску заједницу и током пандемије ЦОВИД 19. Од ромских ученика имамо и лаборанта запосленог на Поликлиници у Новом Саду.

У плану су пројекти везани за здравство, паметно планирање породице и гинеколошке прегледе које треба да спроведу ромске невладине организације у сарадњи са Домом Здравља и Центром за Социјални Рад Општине Бачки Петровац.

У општини Бачки Петровац нема здравствене медијатора/ке, што би било јако корисно ромским породицама и значајно би унапредило квалитет сарадње са здравственим установама. Са Домом Здравља у Бачком Петровцу је остварена лепа сарадња која датира још из 2011. године када је Дому Здравља - одсеку за физијатрију донирана медицинска опрема у тадашњој вредности од 500.000,00 динара захваљујући удружењу „Чирикљи“ и Канцеларији за инклузију Рома Нови Сад. Овим гестом је промењена општа слика о Ромима, јер није популација која само тражи помоћ, него Роми су ту и да помогну осталим грађанима.

5.6. КУЛТУРА

Област културе је врло важна за Роме. Управо из тог разлога, потреба за дефинисањем средстава за културних радионице, обележавање 8.априла Светског дана Рома, различитих изложби, манифестација, представљање културних достигнућа итд.

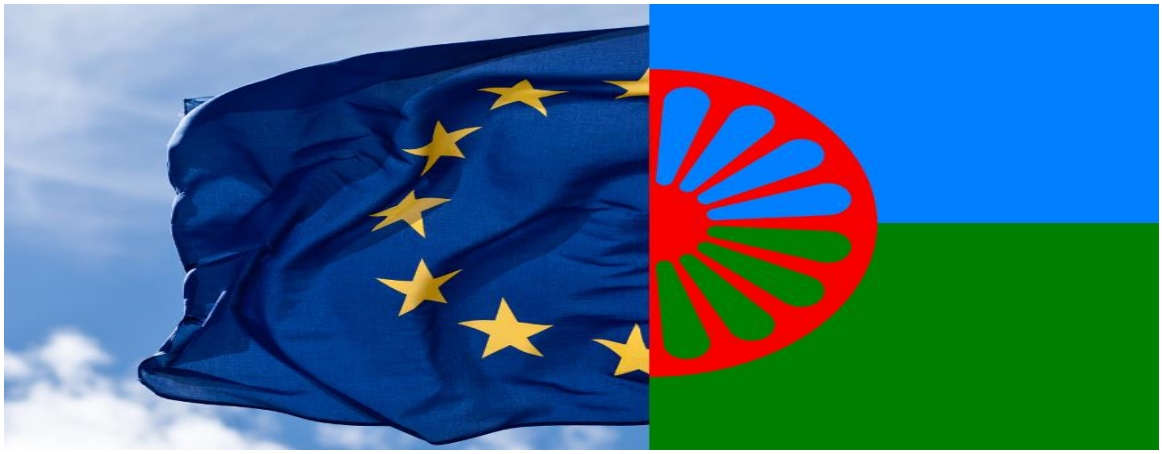

Преузето: https://www.portal-udar.net/drzave-clanice-eu-nisu-ostvarile-vecinu-svojih-ciljeva-iz-strategije-za-integraciju-roma/ 10.11.2025.

Сваке године у општини Бачки Петровац се обележава

- **8.априла Међународни дана Рома**

У плану су и обележавање битних датума за ромску националну заједницу, као што су:

- **2 август и 16. децембар као Дана сећања на Холокауст Рома**
- **5. новембар као Дана ромског језика**

Учешће Рома и Ромкиња и њихово оснаживање за активну партиципацију, омогућава да се они укључе и да делују на нове начине у циљу социјалног укључивања. Потребно је да буду заступљени у политици и консултативним процесима. Оснаживање и изградња капацитета Рома, цивилног друштва и јавних власти мора бити осигурана кроз сарадњу, поверење и заинтересованост између Рома и неромске заједнице

6.МЕХАНИЗМИ ЗА ПРИМЕНУ, ПРАЋЕЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ ЛАП-а

Механизми за примену Локалних акционих планова за унапређивање образовања Рома у општини Бачки Петровац представља локалне структуре, сет механизама и процедура уз које ће се осигурати успешно спровођење ЛАП-а. У оквиру локалних структура, разликују се:

1. Структуре за управљање процесом имплементације ЛАП-а и
2. Структуре које су оперативне и носе имплементацију ЛАП-а**.**

Структуре за управљање процесом имплементације Локалног акционог плана за унапређивање образовања Рома у општини Бачки Петровац представљају следећи органи и тела:

1. Општинско веће,
2. Председник општине,
3. Координатор Канцеларије за ромска питања Општине Бачки Петровац

Општинско веће Бачки Петровац - усваја – Локални акциони план за унапређење образовања Рома у општини Бачки Петровац и обезбеђује сразмерна буџетска средства за њихову реализацију. Веће најмање једном годишње разматра извештај о имплементацији ЛАП-а, постигнутим резултатима и приоритетним пројектима, врши евентуалне измене Локалних акционих планова.

Председник општине Бачки Петровац - одређује састав и именује радну групу за израду, имплементацију и мониторинг ЛАП-а, посебним Решењем, као тело које сачињавају представници сектора заинтересованих за развој и унапређења образовања Рома.

Радна група за израду, имплементацију и мониторинг ЛАП-а испитује потребе грађана/ки, дефинишу и предлажу стратешке приоритете, у сарадњи са надлежним институцијама, организацијама и општинским службама, утврђују предлоге годишњих акционих планова и износе потребних средстава за њихову реализацију.

Радна група и прати имплементацију Локалног акционог плана за унапређење образовања Рома у општини Бачки Петровац и одговорна је за спровођење процеса мониторинга и евалуације.

Радна група најмање једном годишње извештава општинско Веће о имплементацији ЛАП-а и постигнутим резултатима, предлажу Већу евентуалне измене ЛАП-а и приоритетне пројекте. Радна група редовно консултују и информишу јавност о процесу имплементације ЛАП-а и обезбеђује транспарентност у раду и адекватну друштвену подршку.

6.1. ПЛАН КОМУНИКАЦИЈЕ СА ЈАВНОШЋУ

Након усвајања Локалног акционог плана промовисаће се његов садржај. Постоје разни начини промоције, али чланови радне групе су изабрали промоцију кроз медије, састанцима у самим институцијама и организацијама које су значајне и релевантне за успешну имплементацију документа.

ПРОМОЦИЈА ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ће се одвијати кроз:

- Постављање документа у електронској форми на сајт општине.
- Редовно информисање јавности о реализованим активностима преко сајта општине Бачки Петровац
- Обраћање путем штампаних медија, локалне тв. Петровец
- Организовање округлих столова, радионица, трибине и кампања са циљем подизања свести јавности о значају локалног акционог плана.

7. ПРИОРИТЕТИ, ЦИЉЕВИ, МЕРЕ И АКТИВНОСТИ ЛАП

Приоритет 1: Унапређење предшколског образовања деце ромске националности

Специфични циљ: , Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији 2022-2030.

Мере/Активности:

- Континуирано информисање и мотивисање родитеља о значају предшколског васпитања -директном комуникацијом са ромским породицама
- За децу ромске националности обезбедити: дидактички материјал и школски прибор

Специфични циљ: Закон о предшколству, Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији 2022-2030.

Мере/Активности:

- Организовање информативно-едукативне активности (радионице, кампање) за родитеље деце од 3-5,5 година узраста о правима и могућностима уписа ППП
- Организовање 3 радионице:
  1. Тема радионице "Заједно је лепше“, када ће се у оквиру вртића представити специфичности словачке, српске и ромске културе у васпитним групама на нивоу установе
  2. Тема радионице "Исхрана у служби здравља“
  3. Тема радионице: „Спорт у духу здравља/ такмичарске игре“ посета спортиста ПУ „Вчиелка“ или организовање видео – линка са спортистима Србије.

Приоритет 2: Унапређење основношколског образовања Рома и Ромкиња

Специфични циљ: Развијање посебне уписне политике за ромску децу

Мере/Активности:

- За ученике ромске националности обезбедити дидактички материјал: школски прибор, свеске итд.
- Константно развијање мотивације ромских родитеља за укључивање деце у образовни систем

Специфични циљ: Повећати обухват ученика припадника ромске националне мањине обавезним основним образовањем

Мере/Активности:

- За децу ромске националности обезбедити уџбенике за ОШ
- Организовање хуманитарних акција за помоћ социо- економско угроженим ученицима
- Мотивисати децу да истрају у школовању примерима школованих Рома - организовати трибине и радионице
- Организовање заједничких излета и екскурзија за децу ромске националности

- Организовање 4 трибине у све 4 ОШ (теме бирати у сарадњи са потребама и интересовањима ученика у договору са педагозима)
- Више пута годишње организовање заједничких интерактивних родитељских састанка за целу генерацију ученика на којим би се причало о најважнијим проблемима који се тичу те генерације организовати заједничке родитељске састанке само по потреби
- Увођење награде за децу која остварују одличне резултате у виду бесплатног одласка у биоскоп, позориште или набавка таблет уређаја.

Специфични циљ: Повећати обухват ромске деце која су укључена у систем основношколског образовања и повећати њихову редовност у похађању наставе
Мере/Активности:

- Информисање родитеља о значају школовања и указивање на последице нешколовања деце. Индивидуални састанци.
- Повећано присуство родитеља на родитељским састанцима и ниво комуникације наставник – родитељ
- Унапредити активности професионалне оријентације у оквиру ОШ како би деца сазнала које су им све алтернативе и како би била више мотивисана (Сајам образовања - он лине презентовање средњих школа)

Приоритет 3: Унапређење средњошколског образовања Рома и Ромкиња

Специфични циљ: Развијање посебне уписне политике за ромску децу
Мере/Активности:

- Развијање и реализација посебног програма припреме ромске деце за упис у средње школе - унапредити постојећи програм
- Унапређење програма допунске наставе за помоћ у учењу ученицима са слабијим постигнућем и мотивисање ромских ученика да учествују у допунској настави
- Обезбеђивање стипендија за успешне ромске средњошколске ученике

Специфични циљ: Побољшан школски успех и смањен ниво одустајања ромске деце
Мере/Активности:

- Организовање занатских курсева за децу и младе
- Информисање родитеља о значају школовања генерално и о значају даљег школовања.
- Обезбедити покривање путних трошкова за средњошколце који путују
- Мотивисање средњошколаца ромске националности да учествују у осмишљавању и спровођењу активности ромске политике и оснаживање ромске заједнице (организовање 2 радионице и 2 јавне трибине). Теме се могу мењати и прилагођавати према потребама ученика.
- Увођење награде за децу која остварују одличне резултате у виду бесплатног одласка у биоскоп, позориште, аква парк, базен или набавка таблет уређаја.

Приоритет 4: Оснаживање ромске заједнице партиципација и борба против циганизма и дискриминације

Специфични циљ: направити базу података Рома на територији Општине Бачки Петровац

Мере/Активности:

Направити базу података Рома са потребним подацима о условима становања, образовања, становања и социо-економском статусу (израда социјалних карти)

Специфични циљ: планирање и неговање породице

Мере/Активности:

- Просвећивање родитеља из области здравства и планирања породице и унепређивање личних капацитета

Специфични циљ: унапређивања добрих односа Рома и већинског становништва

Мере/Активности:

- Развијање осетљивости професионалне јавности и друштвене заједнице за образовне потребе Рома

Специфични циљ: неговање историје, културе и традиције Рома

Мере/Активности:

- Промоција културе и традиције Рома у јавности кроз: медије, манифестације, школске приредбе... Обележавање"8 Априла светског дана Рома" (организовање културно-просветне манифестације).

Специфични циљ: подизање свести јавности о значају очувања ромског језика

Мере/Активности:

- Унапређивање доступности и квалитета учења Ромског језика са елементима националне културе као изборног програма у основној школи

Специфични циљ: оснаживање Рома и Ромкиња за приступ правима и очување идентитета

Мере/Активности:

- Обележавање:

- 2 августа и 16. децембра као Дана сећања на Холокауст Рома
- 5. новембра као Дана ромског језика

Специфични циљ: Смањен ниво дискриминације и циганизма као облика расизма према ромској националној мањини

Мере/Активности:

- Организовање обуке о циганизму као облику расизма и антидискриминацији за послодавце и раднике

Специфични циљ: Унапређна партиципација Рома и Ромкиња у свим друштвеним процесима

Мере/Активности:

- Организовање едукације за оснаживање лидера/ки ромске националности за партиципацију и самоорганизовање

ПЛАНИРАНА СРЕДСТВА ЗА ПЕРИОД 2026-2030

Средстава за наредни период 2026-2030 за реализацију овог Локалног плана обезбеђиваће се из различитих извора: делом из буџета локалне самоуправе, делом из донаторских буџета, односно помоћу пројеката који ће се развити на основу овог Локалног плана, као и из других доступних извора.

Из буџета општине Бачки Петровац планирана су средства у износу од: 1.000.000,00 динара по години, почев од 2026. до 2030. године.

У наставку следи и табеларни и финансијски део ЛАП-а.

ОПШТИНА БАЧКИ ПЕТРОВАЦ

8. Акциони план за унапређење образовног статуса Рома у општини Бачки Петровац, 2026. – 2030.

Циљеви, нормативни оквир и мере акционог плана

Приоритет 1. Унапређење предшколског образовања деце ромске националности

Нормативни оквир	Мера/активности	Носиоци мера активности	Постојећи ресурси	Потребни ресурси	Планирана буџетска средства по години	Временски оквир
Јединствени акциони план за унапређивање образовања Рома, Стратегија за инклузију Рома	Континуирано информисање и мотивисање родитеља о значају предшколског васпитања - директном комуникацијом са ромским породицама	ПУ, удружење Рома Бачки Петровац	Теренски представник НВО и ПУ	Теренски представник НВО и ПУ	/	2026/30
Јединствени акциони план за унапређивање образовања Рома	За децу ромске националности обезбедити: дидактички материјал и школски прибор	ПУ, Координатор за ромска питања	ПУ, Координатор за ромска питања	**Дидактички материјал и школски прибор**	**10.000,00 дин. по години**	2026/30

Нормативни оквир	Мера/активности	Носиоци мера активности	Постојећи ресурси	Потребни ресурси	Планирана буџетска средства по години	Временски оквир
Закон о предшколству	Организовање информативно-едукативне активности (радионице, кампање) за родитеље деце од 3-5,5 година узраста о правима и могућностима уписа ППП	ПУ,НВО	Васпитачи и стручни сарадник ПУ	Васпитачи и стручни сарадник ПУ	/	2026/30
Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији 2022-2030.	**1. Организовање радионице "Заједно је лепше“ када ће се у оквиру вртића представити специфичности словачке, српске и ромске културе у васпитним групама на нивоу установе**	ПУ, Канц. за ромска питања, НВО	Васпитачи стручни сарадник ПУ, нутриционисти	Трошкови извођења 3 радионице	**60.000,00 дин. по години**	2026/30
	2. Организовање радионице "Исхрана у служби здравља“					
	3.Организовање радионице „Спорт у духу здравља/такмичарске игре“					

ОПШТИНА БАЧКИ ПЕТРОВАЦ

Приоритет 2. Унапређење основношкоског образовања Рома и Ромкиња

Специфичан циљ	Нормативни оквир	Мера/активности	Носиоци мера активности	Постојећи ресурси	Потребни ресурси	Планирана буџетска средства по години	Временски оквир
Развијање посебне уписне политике за ромску децу	ССС, Закон о основама система образовања и васпитања; ЈАП	**За децу ромске националности обезбедити: школски прибор**	ОШ, Координатор за ромска питања	ОШ, Координатор за ромска питања	Школски прибор за ученике из све 4 ОШ	**60.000,00 дин по години**	2026/30
	Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња 2022-2030	Константно развијање мотивације ромских родитеља за укључивање деце у образовни систем	ОШ, ЦСР, удружење Рома Бачки Петровац	Социјални радници, Наставно особље, ромска НВО	Истраживање ставова ромских родитеља о образовању	/	2026/30
Специфичан циљ	**Нормативни оквир**	**Мера/активности**	**Носиоци мера активности**	**Постојећи ресурси**	**Потребни ресурси**	**Планирана буџетска средства по години**	**Временски оквир**
Повећати обухват ученика припадника	Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у	**За децу ромске националности обезбедити уџбенике за ОШ**	ОШ. Канцеларија за ромска питања	Пракса пружања подршке ромским	**Набавка уџбеника у складу са**	**Опционо 280.000,00 дин по години**	Пратити број уписаних ученика по

ромске националне мањине обавезним основним образовањем	Републици Србији 2022-2030.		општине Бачки Петровац	ученицима развијена од стране ЛС.	**бројем уписане деце у све 4 ОШ**	**(износ зависи од броја уписаних ученика и цене издавачких кућа)**	дописима педагога 2026/30
	ССС, Закон о основама система образовања и васпитања, Закон о основној школи	Организовање хуманитарних акција за помоћ социо-економско угроженим ученицима	ОШ	Пракса пружања подршке ромским ученицима развијена од стране ЛС.	ОШ, НВО, ЦЗР, Црвени крст	Остали донатори	2026/30
	ЈАП, Стратегија за социјално укључивање Рома/киња у РС 2022-2030	Мотивисати децу да истрају у школовању примерима школованих Рома - организовати трибине и радионице	ОШ, удружење Рома	ОШ, удружење Рома Бачки Петровац	Програм рада ОШ и НВО	/	2026/30
	ЈАП, Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња 2022-2030	ОРАГАНИЗОВАЊЕ ЗАЈЕДНИЧКИХ ИЗЛЕТА И ЕКСКУРЗИЈА ЗА ДЕЦУ **улазнице за музеје, аква парк, базен и сл**.	НВО, ОШ	НВО, ОШ	Трошкови: аутобуса, хране, освежење и улазнице за Зоо врт/музеј или позориште	**130.000,00**	2026/30

Специфичан циљ	Нормативни оквир	Мера/активности	Носиоци мера активности	Постојећи ресурси	Потребни ресурси	Планирана буџетска средства по години	Временски оквир
Побољшан приступ у раду са ромском децом	ССС, Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња 2022-2030	**Организовање 1 трибине у све 4 ОШ (теме бирати у сарадњи са потребама и интересовањима ученика у договору са педагозима)**	ОШ , НВО, педагози и координатор за ромска питања	ОШ,НВО, педагози и координатор за ромска питања	ОШ, НВО, педагози и координатор за ромска питања	**60.000,00 по години**	2026/30
Побољшан приступ у раду са ромском децом	ССС, Закон о основама система образовања и васпитања, Закон о основној школи	Више пута годишње организовање заједничких интерактивних родитељских састанка за целу генерацију ученика на којим би се причало о најважнијим проблемима који се тичу те генерације организовати заједничке родитељске састанке само по потреби	ОШ	Особље ОШ, посебно делује, уколико се појаве ванредни проблеми, обавезни су састанци за прваке и осмаке	Особље ОШ	/	2026/30
Специфичан циљ	**Нормативни оквир**	**Мера/активности**	**Носиоци мера активности**	**Постојећи ресурси**	**Потребни ресурси**	**Планирана буџетска средства по години**	**Временски оквир**
Повећати обухват ромске деце која су укључена у систем	ССС, Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња 2022-2030	Информисање родитеља о значају школовања и указивање на последице нешколовања деце Индивидуални састанци	ОШ, школовани Роми, НВО	ромски активисти, особље ОШ	ромски активисти, особље ОШ	/	2026/30

основношколс ког образовања и повећати њихову редовност у похађању наставе							
	ССС, Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња 2022-2030	Повећано присуство родитеља на родитељским састанцима и ниво комуникације наставник - родитељ	ОШ, школовани Роми, НВО	Постојећа пракса одржавања родитељских састанака у сваком полугодишту	Програм допунских садржаја на родитељским састанцима осим редовних тема по потреби	/	2026/30
	Реформа средње стручног образовања,, Закон о основама система образовања и васпитања,	Унапредити активности професионалне оријентације у оквиру ОШ како би деца сазнала које су им све алтернативе и како би била више мотивисана (Сајам образовања - он лине презентовање средњих школа)	ОШ и удружење Рома	Стручна служба ОШ и НВО	Представници ОШ, НВО, Координатор Сајам	/	2026/30

Приоритет 3. Унапређење средњешколског образовања Рома и Ромкиња

Специфичан циљ	Нормативни оквир	Мера/активности	Носиоци мера активности	Постојећи ресурси	Потребни ресурси	Планирана буџетска средства по години	Временски оквир
Развијање посебне уписне политике за ромску децу	Реформа средње стручног образовања	Развијање и реализација посебног програма припреме ромске деце за упис у средње школе - унапредити постојећи програм	ОШ, СШ	Предвиђен програм припреме за упис у СШ	Програм рада	/	2026/30
	ССС, Реформа средње стручног образовања,	Унапређење програма допунске наставе за помоћ у учењу ученицима са слабијим постигнућем	Наставници из стручних предмета	Предвиђен програм допунске наставе СШ	Програм рада	Остали донатори	2026/30
	ССС, Закон о финансирању локалне самоуправе	Обезбеђивање стипендија за ромске средњошколске ученике	РС, КИР	Постојећи прогр. стипендирања средњошколаца	Канцеларија за инклузију Рома, донатори	Остали донатори	2026/30

Специфичан циљ	Нормативни оквир	Мера/активности	Носиоци мера активности	Постојећи ресурси	Потребни ресурси	Планирана буџетска средства по години	Временски оквир
Побољшан школски успех и смањен ниво одустајања ромске деце	ССС, Реформа средње стручног образовања, Закон о средњој школи, Национална и покрајинска стратегија запошљавања	Организовање занатских курсева за децу и младе	СШ, ЛС, удружење Рома, ЕХО Нови Сад	СШ, ОШ, Канцеларија за Инклузију Рома	СШ, ОШ, Канцеларија за инклузију Рома	Остали донатори	2026/30
	ССС, Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња 2022-2030	Информисање родитеља о значају школовања генерално и о значају даљег школовања.	Канцеларија за ромска питања НВО, КИР	ромски активисти	Средства за ангажовање чланова тима из донација	Остали донатори	2026/30
Побољшан школски успех и смањен ниво	Министарство просвете	Обезбеђивање покривање путних трошкова за средњошколце који путују	ЛС	ЛС финансира 50% месечне карте за све	ЛС	/	2026/30

одустајања ромске деце				ученике који путују			
	ССС, Реформа средње стручног образовања, Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња 2022-2030	**Мотивисање средњошколаца ромске националности да учествују у осмишљавању и спровођењу активности ромске политике и оснаживање ромске заједнице .Организовање 2 радионице/трибине**	Канцеларија за ромска питања НВО, КИР	Канцеларија за ромска питања НВО, КИР	**програм рада, едукатори,** НВО, КИР	**60.000,00 по години**	2026/30
	Јединствени акциони план за унапређивање образовања Рома	**Увођење награде за децу која остварују одличне резултате у виду бесплатног одласка у биоскоп, позориште, аква парк базен или набавка таблет уређаја.**	Канцеларија за ромска питања	НВО	Утврђивање критеријума за доделу награде и процедуре.	**40.000,00 годишње**	

ОПШТИНА БАЧКИ ПЕТРОВАЦ

Приоритет 4. Оснаживање ромске заједнице, партиципација и борба против циганизма и дискриминације

Специфичан циљ	Нормативни оквир	Мера/активности	Носиоци мера активности	Постојећи ресурси	Потребни ресурси	Планирана буџетска средства по години	Временски оквир
Направити базу података Рома на територији Општине Бачки Петровац	Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња 2022-2030	**Направити базу података Рома са потребним подацима о условима становања, образовања, становања и социо-економском статусу (израда социјалних карти)**	НВО, Канцеларија за ромска питања општине Б. Петровац	Теренски сарадници ромских НВО	Теренски сарадници, НВО, Софтвер базе података.	**50.000,00 по години**	2026/30
Планирање и неговање породице	Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња 2022-2030	Просвећивање родитеља из области здравства и планирања породице и унапређивање личних капацитета	локални дом здравља, ЦСР	Социјални радници, здравствени радници Дома здравља	СЗР, ДЗ	/	2026/30
Унапређивања добрих односа Рома и већинског становништва	Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња 2022-2030	Развијање осетљивости професионалне јавности и друштвене заједнице за образовне потребе Рома	ЛС, Ромско удружење	Добар однос између Рома и већинског становништва у општини	Програм и план рада НВО	/	2026/30

Специфичан циљ	Нормативни оквир	Мера/активности	Носиоци мера активности	Постојећи ресурси	Потребни ресурси	Планирана буџетска средства по години	Временски оквир
Неговање историје, традиције и културе Рома	Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња 2022-2030	**Промоција културе и традиције Рома у јавности кроз: медије, манифестације, школске приредбе... Обележавање " 8 Априла светског дана Рома" (организовање културно-просветне манифестације)**	ЛС, Ромска удружења, медији	Постојеће активности ромских активиста организовање 8 априла-светског дана Рома)	Материјални трошкови одржавања културно-просветних програма и манифестација	**50.000,00 по години**	**2026/30**
Подизање свести јавности о значају очувања ромског језика	Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња 2022-2030	Унапређивање доступности и квалитета учења Ромског језика са елементима националне културе као изборног програма у основној школи	ОШ, Наставник ромског, Канцеларија за ромска питања Општине Б. Петровац, КИР	Наставник ромског језика у ОШ „Јан Амос Коменски“ у Кулпину где је и уведен ромски језик	Трошкови набавке стручне литературе на ромском језику и осталог материјала	**50.000,00 по години**	**2026/30**

Оснаживање Рома и Ромкиња за приступ правима и очување идентитета	Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња 2022-2030	**Обележавање:** - **2 августа и 16. децембра као Дана сећања на Холокауст Рома** - **5. новембра као Дана ромског језика**	Канцеларија за ромска питања Општине Б.Петровац, НВО, ЈЛС	Постојеће активности ромских активиста у организацији са ЈЛС за обележавање наведених датума	Материјални трошкови одржавања догађаја	**50.000,00 по години**	**2026/30**
Смањен ниво дискриминације и циганизма као облика расизма према ромској националној мањини	Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња 2022-2030	**Организовање обуке о циганизму као облику расизма и антидискриминацији за послодавце и раднике**	Канцеларија за ромска питања Општине, КИР,НВО	Постојеће активности Канцеларија за ромска питања Општине Бачки Петровац и КИР	Материјални трошкови одржавања обуке	**50.000,00 по години**	**2026/30**

Унапређена партиципација Рома и Ромкиња у свим друштвеним процесима	Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња 2022-2030	**Организовање едукације за оснаживање лидера/ки ромске националности за партиципацију и самоорганизовање**	КИР, НВО Канцеларија за ромска питања општине	Ромски активности Координатор за ромска питања, НВО, КИР	Материјални трошкови одржавања едукације	**50.000,00 по години**	**2026/30**
					УКУПНО:	**1.000.000,00**	

Значење скраћених израза у тексту:

АПВ- АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
КИР - КАНЦЕЛАРИЈА ЗА ИНКЛУЗИЈУ РОМА НОВИ САД
ЛС - ЛОКАЛНА САМОУПРАВА
МП - МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ОШ - ОСНОВНА ШКОЛА
ПУ - ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА
ССС - СТРАТЕГИЈА ЗА СМАЊЕЊЕ СИРОМАШТВА У СРБИЈИ
НСЗ - НАЦИОНАЛНА СЛУЖБА ЗАПОШЉАВАЊА
СШ – СРЕДЊА ШКОЛА
ЦСР - ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД
ШУ - ШКОЛСКА УПРАВА